

Annex III: Documents reproduïts

Doc. 1: Projecte sobre la instal·lació a Catalunya d'un sistema de biblioteques populars, *Anuari...* (1922)

PROJECTE D'ACORD PRESENTAT A L'ASSEMBLEA DE LA MANCOMUNITAT EN LA TERCERA REUNIÓ, CELEBRADA EL 26 DE MAIG, DE 1915, SOBRE LA INSTAL·LACIÓ A CATALUNYA D'UN SISTEMA DE BIBLIOTEQUES POPULARS.

«Prenent en consideració una proposta del senyor Diputat en la Mancomunitat de Catalunya, En Francesc Montanyà, el Consell Permanent confià al Consell d'Investigació Pedagògica l'estudi d'unes bases per a l'organització d'un sistema de Biblioteques Populars a Catalunya. L'encàrrec de la Mancomunitat, tal com llavors l'interpretà el Consell d'Investigació Pedagògica i com segueix interpretant-lo avui, comprèn dues parts, dos temes d'estudi. Un : instal·lació, tipus, organització, funcionament de petites Biblioteques en les localitats; altre : formació d'un catàleg-tipus per a l'adquisició d'obres a fi que, en límits modestos, i en el nivell proporcionat al públic a què es destina, s'integri un quadre, relativament complet, de coneixements humans.

A continuació es consignen les conclusions del Consell d'Investigació Pedagògica sobre el primer tema i les consideracions en què les fonamenta, unes i altres acceptades per aquest Consell Permanent que s'honra en presentar-les a la suprema sanció de l'Assemblea.

OPORTUNITAT DEL MOMENT PER A LA CREACIÓ DE BIBLIOTEQUES POPULARS. — Quan es tractava de la formació de la que s'ha anomenat, Biblioteca de Catalunya, i quan, en l'entusiasme per la idea, sentint vigorosament la dolor i l'angúnia pel nostre miserable estat anterior en matèria de llibres, es feia propaganda per aquella, algunes veus impacients s'aixecaren per a demanar que la Biblioteca de Catalunya no tingués el caràcter de dipòsit de llibres de ciència pròpiament dits, sinó més aviat llibres de divulgació de la ciència. Aquestes veus s'inspiraven en la doble creença que, d'una banda, una Biblioteca destinada a estudis científics no tindria en la nostra ciutat un èxit de concurrència i que, d'altra banda, la popularització

de la cultura era com una manera de qüestió prèvia que calia resoldre abans d'entrar en acció a favor de la producció científica.

La realitat ha vingut a desmentir rodonament la primera previsió. La Biblioteca de Catalunya és avui un èxit, àdhuc en el més material dels sentits, en el de l'abundor d'assistència. Tot ens indica que amb ella hem satisfet una necessitat real, una necessitat primària, una necessitat urgent. I, quant a la segona part d'aquella creença, bastarà dir que, lluny d'ésser la resolució del problema de Biblioteca de difusió cultural, una qüestió prèvia a la de la Biblioteca d'estudis ja especialitzats i complets, era, al contrari, pel que anem a dir de seguida, la institució d'aquesta darrera Biblioteca, un indispensable antecedent a l'acció organitzadora de Biblioteques Populars.

MISSIÓ DE LES BIBLIOTEQUES POPULARS A CATALUNYA. — La difusió de cultura, que ha d'ésser l'ideal d'una obra de Biblioteca Popular, és reclamada per un sentiment de justícia social : el de donar mitjans de coneixement a aquells que per la fatalitat de la seva situació es troben apartats d'una fruïció fàcil dels mateixos. Ara, pensem que, a part de la capital, en les petites localitats, en els pobles, hi ha dues menes de persones necessitades de què el sentiment de justícia social acudi, en aquest sentit, en el seu socors : D'un costat, una població mitjana que sap llegir, que té l'amor a la cultura, que posseeix els primers coneixements indispensables; mes que, per manca de llibres no pot desenrotllar aquests coneixements des de la sortida de l'escola, i veu també òrfena la seva vida d'aquell aliment i d'aquell consol dels goigs d'espiritualitat que la lectura proporciona; d'altre costat, petits nuclis d'homes de professió o de vocació o d'aficions ideals ja cultivades, donats a voltes al treball de producció intel·lectual, però que trobant-se lluny de la capital no poden fruir dels instruments indispensables a aquelles aficions o a aquestes tasques seves; i així es veuen reduïts a una mancança de contacte amb els corrents ideals, amb les novitats científiques i, en general, amb les fonts d'informació, es senten posseïts d'una no satisfeta fam de coneixement, i o bé abandonen el treball intel·lectual, deixant-se a poc a poc envair per l'escepticisme i per la peresa, o bé redueixen aquest treball a les proporcions d'un mal documentat i estèril diletantisme, donant lloc a una producció que no té curs en els mercats de cultura, i que, si proporciona algunes vegades tal o tal satisfacció a la vanitat dels autors, no produeix, en canvi, cap benefici ni cap conseqüència real.

Per consegüent, les Biblioteques Populars de Catalunya serà bo que es dirigeixin a dos públics:

a) Al públic mitjà de la localitat, proporcionant-li obres cabdals de tota disciplina, tractats pràctics per a tota activitat, obres de divulgació sobre tot coneixement, informació de la marxa del món i de les idees de fruïció estètica en les obres literàries.

b) A un altre públic més reduït sens dubte, però digne de gran interès, constituït pels homes de professió, de vocació o d'aficions intel·lectuals de la localitat, proporcionant-li instruments de treball indispensables.

El primer fi serà complert constituint a cada Biblioteca Popular un dipòsit de llibres que es puguin llegir en una sala oberta de lectura instal·lada a la mateixa Biblioteca i, allà on això es consideri possible i útil, mitjançant també el préstec de llibres a domicili.

La realització del segon fi seria impossible (perquè una Biblioteca Popular no pot adquirir obres passats certs límits d'especialització, de complexitat i de preu) si no existís ja a Catalunya una Biblioteca central provista d'aquestes obres. Però avui aquesta Biblioteca a Catalunya existeix. Aquesta Biblioteca té, entre els seus projectes d'immediata aplicació, l'establiment d'un servei de préstec en condicions de gran facilitat i lliberalitat. Estem segurs que es convertirà ella en element col·laborador de gran preu en el nostre projecte. I per consegüent, si les petites Biblioteques Populars es converteixen en intermediàries entre els lectors locals i la Biblioteca general de Catalunya, podran satisfer les necessitats d'aquells respecte de tota mena de llibres. I així serà possible satisfer la fam intel·lectual dels estudiosos i aficionats a les diverses ciències escampats per Catalunya i assegurar una producció incomparablement superior a la precària i generalment vana producció actual.

Sintetitzant, concebim les Biblioteques Populars que s'escampin per Catalunya amb una doble missió:

1.ª Com a sales públiques de lectura, dotades de dipòsits de llibres i que realitzin també, de vegades, el servei de préstec de les obres.

2.ª Com a sucursals de la Biblioteca general de Catalunya per al servei de préstec de les obres de què aquesta disposa i en els límits de temps i d'altres condicions que en aquest servei general de préstec s'estableixen.

CARÀCTER D'AQUESTES BIBLIOTEQUES POPULARS. — La Mancomunitat de Catalunya podria començar instal·lant algunes d'aquestes

Biblioteques Populars, bé a càrrec totalment de les consignacions a això destinades, bé acceptant la cooperació de Diputacions, de Municipis o d'altres entitats o particulars de cada localitat. Però creiem que fóra convenient que tant aquestes Biblioteques així instal·lades, com les altres que per noves iniciatives es creïn i en la constitució de les quals fos demanada o possible una intervenció, ho fossin segons un tipus establert, reduint-les a un sistema general i formant amb elles com una xarxa vasta d'institucions de la lectura i de difusió de la cultura. El pla que diem, podria contenir tres tipus, per exemple, de Biblioteca, segons la importància i la densitat de poblacions i localitats a què es destinin (i en tres tipus graduats és com nosaltres distribuïm les proposicions de compra en el nostre Catàleg-tipus). S'hauria de procurar que totes aquestes institucions tinguessin un caràcter oficial (i, d'altra part, aquest caràcter haurien de tenir per a poder ésser considerades sucursals de la Biblioteca de Catalunya), sens perjudici que les institucions oficials en conservessin la propietat, i que, àdhuc les mateixes fundades completament i sostingudes íntegrament per la Mancomunitat de Catalunya, tinguin, al costat de la seva Direcció, un Patronat format per donadors benefactors de la Biblioteca, per representants de les autoritats o de les forces vives locals, per notables del lloc. De manera que el caràcter oficial de les institucions podria acceptar infinits matisos, adequats a la diversitat dels casos, però sempre la subjecció al tipus establert hauria d'ésser condició indispensable per rebre àdhuc el més petit auxili de la Mancomunitat de Catalunya, donat l'interès que té per aquesta la coordinació i regularitat del pla.

BIBLIOTEQUES A CREAR DE PRIMER. — Insinuem la idea que potser fóra útil de començar, creant a Catalunya tres Biblioteques, una de cada un dels tres tipus graduats que hem proposat abans segons la importància de les localitats i la densitat de llurs poblacions. Per a fons primer de constitució d'aquestes Biblioteques es podria fixar les adquisicions de llibres en 5,000 pessetes per les de primer grau, 3,000 pessetes per les de segon grau i 1,000 pessetes per les de tercer grau. Aquest primer fons podria anar-se completant anualment mitjançant subvencions de 2,000, 1,000 i 500 pessetes, respectivament, en cada un dels tres graus, sense comptar amb les aportacions dels donatius públics o particulars en cada cas, encara que en els límits i en les condicions que manifestarem de seguida, les quals ens semblen tan essencials que no ens cansarem d'insistir sobre elles.

COMPLEXITAT DE LA BIBLIOTECA. — Una Biblioteca Popular de Catalunya, tal com la imaginem, ha de comprendre:

- a) Una sala pública de lectura.
- b) Per poc que sigui possible, una Sala especial de lectura per als infants, amb moblatge adequat a aquesta destinació.
- c) Allà on es pugui, una Sala especial per a les revistes i lectura de revistes.
(No creiem indispensable per ara, ni potser útil, l'establiment de sales especials per al públic femení.)
- d) Dipòsits de llibres. Aquests dipòsits, mentre els fons no siguin massa nombrosos, podran trobar-se en les parets de les mateixes sales de lectura.
- e) Una oficina de Direcció.
- f) Una oficina de préstec, que en molts casos podrà trobar-se en la mateixa oficina de Direcció.
- g) La instal·lació d'un setge de vigilància, en condicions que permetin dominar la totalitat de les sales de lectura.
- h) Dependència auxiliar, etc.
- i) Habitació de la persona directora de la Biblioteca; la qual habitació podrà trobar-se dins o fora de l'edifici d'aquesta.

D'ALTRES INSTAL·LACIONS QUE PODRIEN ANAR ANEXES A LA DE LA BIBLIOTECA. — No és rar a l'estranger que moltes Biblioteques Populares vagin lligades amb altres institucions de caràcter utilitari o educatiu; per exemple, sales d'exposicions, de conferències, escoles, en algun cas gimnàstica, banys públics, i fins havem trobat notícia d'una Biblioteca Popular als Estats Units lligada a un forn crematori d'escombraries.

De totes aquestes extensions de la Biblioteca Popular, la que creiem més útil i potser indispensable a la nostra terra, fóra la de la sala de conferències, que podria destinar-se a tota mena d'actes culturals i que molt sovint, en les nostres poblacions, seria l'única sala políticament neutral que es pogués destinar a finalitats així. Aquesta sala restaria sota la dependència directa del Patronat, allà on aquest fos constituït. No caldrien grans dimensions, però sí una instal·lació neta i còmoda. La nostra oculta ambició fóra amb una institució així, de produir un canvi, respecte la vida moral dels nostres pobles en el sentit d'arribar a un subvertiment d'allò que la realitat d'ells ens dóna avui, en condicions no sempre lloables. En els pobles solem trobar avui un Casino relativament gran, el qual està anex a una Biblioteca sempre petita i miserable; el Casino, ultra servir

de punt de reunió, serveix per a altres fins, gens moralitzadors moltes vegades, i la Biblioteca, d'altra banda, inútil i generalment no concorreguda, o bé convertida en una sala més del Casino, està totalment contaminada de l'ambient d'aquest. Nosaltres, invertint això, voldríem fer, al revés, una Biblioteca que tingués anex un lloc de civil reunió; el qual, en aquest cas, resultaria envaït i beneficiat de l'ambient de recolliment i de cultura de la Biblioteca. ¡Calculi's quin benefici representaria això sobre el cas contrari que avui trobem per tot, el del Casino viu amb additament de Biblioteca morta!

Aquesta instal·lació de la Sala de conferències i cursos podria ésser general. Altres instal·lacions podrien lligar-se a la Biblioteca en determinats casos. Potser no seria de més pensar que, donat que es construïssin petits edificis especials per a aquestes Biblioteques, potser podrien ajuntar-se a elles dins el mateix local oficines com les centrals de Telèfons que, generalment, en els nostres pobles troben tantes dificultats d'instal·lació. La cosa que no creiem útil en cap dels casos és lligar la Biblioteca Popular a una Escola, ja perquè aquesta resultaria sempre hostil al recolliment indispensable a aquella, ja perquè creiem que el personal del servei bibliotecari ha d'estar sempre, per a complir els fins morals i de difusió de cultura en què pot tenir una acció molt fecunda, enterament separat i ben diferenciat del personal que es destina a l'ensenyament públic.

INSTAL·LACIÓ DE LES BIBLIOTEQUES POPULARS. — Com a principi — i com a principi en el sosteniment del qual ens afirmariem bastant, si es suscitésin discussions — creiem que totes les Biblioteques Populars que creí la Mancomunitat de Catalunya han d'instal·lar-se en edificis especials, propis, i preferentment, per poc que sigui possible, construïts de planta amb aquest objecte. Res d'instal·lacions vergonyoses i ambigües en recons de Municipis, d'edificis oficials, vells, mig enrunats, polsosos. Res de promiscuïtats amb oficines burocràtiques o amb instituts que no donen gaires senyals de vida. La instauració del sistema de Biblioteques Populars ha de representar el començ d'una vida nova en els pobles de Catalunya, i això ha de produir-se amb una puresa i amb un allunyament respecte als contactes amb la vida vella. Donin-se a les Biblioteques Populars edificis tan petits, tan modestos, construïts tan econòmicament com es vulgui, però locals propis, independents, nets, blancs, clars, decorats amb higiènica i econòmica coqueteria, i presentant per dins i per fora un aspecte estètic, gai, plaent a l'ull. La blancor, la netedat han de dominar aquestes instal·lacions. Les lleis d'higiene

i de l'indispensable confort han de respectar-s'hi. Per poc que sigui possible, serà bo que es presentin isolades, voltades només d'aire i vegetació. Les Biblioteques Populars han d'ésser com a colònies materials i espirituals de l'esperit civil de la modernitat, fins a les més apartades campanyes. Sobre la seva porta, en el frontis del seu local, l'escut de Catalunya o de la Mancomunitat de Catalunya ha de lluir, i en les festes i dies cabdals, la bandera pàtria assenyalarà aquest lloc, obert i hospitalari a les necessitats de la cultura.

En tot cas, l'únic tipus de Biblioteca Popular en què podria acceptar-se la instal·lació en edifici ja existent i no destinat a l'objecte, fóra el de les de primer grau, el de poblacions més nombroses en què fóra relativament més probable que el local ofert reunís condicions d'alguna dignitat històrica, a canvi d'altres condicions que potser li manquessin. Però, repetim que les Biblioteques de segon i tercer grau haurien sempre d'instal·lar-se en els locals nous i destinats a això expressament.

CONSTITUCIÓ DE LA BIBLIOTECA. SELECCIÓ DELS LLIBRES. —

Un treball important, essencial, a fer, és, segons hem dit, el de la constitució d'un *Standard Catalogue*, amb llista de títols, autors, editors i preu dels llibres cabdals, més nous, més útils de cada matèria. Els principis que la ponència del C. d'I. P. que treballa en aquesta tasca té en compte en la redacció d'aqueix catàleg, són:

1.º Els llibres triats per a constituir la base d'una Biblioteca Popular al nostre país han d'ésser generalment de llengua catalana o castellana. Supletòriament, incloem llibres en llengua francesa. Però hem d'advertir des d'ara que la necessitat d'aquesta suplència és molt freqüent.

2.ª En una Biblioteca Popular no s'han d'incloure llibres que continguin errors, sobretot si es tracta d'obres recents, que ni un valor de relativitat tinguin. No és aquest el mateix cas d'una Biblioteca General, que pot i ha de comprendre tota mena de llibres, àdhuc els erronis, àdhuc els extravagants, àdhuc els insignificants, perquè una Biblioteca General és un instrument destinat a servir a investigadors molt diversos, àdhuc els dedicats a recerques de les arts més especials i imprevistes. Però aquest no és el cas de les Biblioteques Populars. Una Biblioteca Popular no és mai un instrument d'investigacions especials i excèntriques. Els errors que un lector de Biblioteca General pot trobar en una obra, són esmenats, bé amb la mateixa abundància de lectures, bé amb el control d'una cultura adquirida per un altre mitjà. En l'ambient d'una Biblioteca

Popular pot ser fàcil que el que hi llegeixi un llibre d'història que conté notícies falses, no tingui mitjà d'esmenar aquestes per un altre llibre d'història; ni estarà generalment dotat d'un judici crític suficient per apreciar la valor de la font o la garantia de la informació. Constituir una Biblioteca Popular és un acte pedagògic. El catàleg d'una Biblioteca Popular és un instrument pedagògic. Per mitjà d'ell diem al lector popular: «Aquest llibre és bo; aquest llibre és cert; d'aquest llibre te'n pots refiar; més: aquest és el millor llibre, o un dels millors llibres que pots llegir sobre la matèria. A una demanda implícita de consell amb què tu acuts a mi, jo dono aquesta indicació, que és una resposta.» El catàleg, doncs, d'una Biblioteca Popular no ha d'acceptar sinó els resultats d'una tria. Son fundador o son Director responen en cert sentit de tot allò que s'hi conté.

El catàleg que s'està formant té l'ambició de servir, demés, una mica de guia al lector, donant-li una mena de classificació de les ciències que constitueix com una inspecció sumària i general del món de la cultura i de cada una d'aquestes ciències, en unes poques ratlles, la Història, principals tendències, últimes adquisicions capitals i documents que poden servir per a informació.

ADQUISICIONS DE LA BIBLIOTECA. — Principi capital en això: Una Biblioteca no ha d'acceptar donatius sinó en metàl·lic.

A primera vista pot semblar paradoxal aquest principi; en general les Biblioteques de tota mena procuren, sol·liciten i àdhuc capten tota mena de donatius en llibres. En realitat, en el cas d'una gran Biblioteca General no hi ha cap inconvenient en què es faci així, i fins es pot dir que això és necessari als fins de la mateixa, dins els quals entra la satisfacció de necessitats d'investigacions tan especials i extraordinàries com aquelles a què abans al·ludíem; es pot dir que, en una gran Biblioteca General no hi ha llibre que entri, per insignificant que sigui, que no estigui cridat a tenir alguna utilitat. En les Biblioteques Populars el cas és contrari; ja hem dit que en elles el Catàleg ha de representar una selecció, una tria. És capital, doncs, que en una Biblioteca així *no ingressi cap llibre sinó expressament triat pel Director o persona que d'això estigui directament encarregada*. Fora de casos especials en què un acord previ sigui possible entre Director i donadors sobre els llibres a ingressar, *en una Biblioteca Popular només han d'acceptar-se donatius en metàl·lic*.

L'acceptació de donatius en llibres és una de les causes que tantes biblioteques rudimentàries de Casinos o altres que coneixem, esdevinguin mortes, abandonades, sense cap utilitat. S'hi acumulen

publicacions anodines, donatius de particulars o empreses poc generoses o forçats per compromís a la generositat, vils fulletons, opuscles miserables, memòries financeres il·legibles d'empreses, d'entitats oficials, etc., presents d'autors grafòmans, tot el material en fi de cap interès, de lectura impossible o inútil, d'impossibles catalogacions. Tota aquesta escombraria omple els armaris, dificulta la consulta i descoratja alhora el bibliotecari i el lector. La capa de pols va creixent a poc a poc en els prestatges que contenen dipòsits així, tan poc apetitosos de llegir, i en poc temps la Biblioteca resta convertida en una establa d'Augies que solament un nou Herakles podria netejar i ordenar.

Una Biblioteca Popular ha d'ésser tot el contrari d'això. Les nostres Biblioteques Populares han d'ésser llaminereres a l'apetit de cultura. En les nostres Biblioteques Populares, tornem a dir, cap llibre ha d'entrar-hi que no sigui curosament triat sota responsabilitat d'algú.

Altres principis anem a indicar també aplicables a l'adquisició de llibres:

La persona directora de la Biblioteca haurà de procurar rebre o subscriure's a les principals publicacions on es dona compte de les novitats de la literatura internacional.

Encara que al principi només figurin en les Biblioteques Populares, segons havem indicat anteriorment, obres en llengua catalana, castellana i francesa, a poc a poc poden introduir-s'hi obres escrites en altres llengües, sobretot l'italià, i en certes comarques, en què per raons comercials o altres és relativament difús el coneixement d'alguna de les llengües germàniques, s'adquiriran també obres escrites en aquestes llengües.

En tot cas, mai han de mancar en les Biblioteques diccionaris i gramàtiques del major nombre de llengües possible.

Per a les noves adquisicions, la persona directora de la Biblioteca haurà de consultar persones competents, tant per la major llum que aquestes poden donar-li, com per impedir l'especialització monogràfica de la Biblioteca, que és sempre conseqüència fatal de la tria feta per una sola persona.

Abans de realitzar les adquisicions, serà bo que les Biblioteques estiguin en comunicació recíproca i en comunicació també amb la Biblioteca General de Catalunya, perquè en molts casos es podran variar les obres entre les diferents Biblioteques, en el sentit de no repetir-les en totes. Això, sobretot, si un dia pot establir-se en la xarxa d'elles comunicació de préstec.

Les adquisicions podran, en molts casos, centralitzar-se, a fi d'obtenir major economia. Fent compres directament als editors, les Biblioteques Populars podran estalviar diners, augmentant el nombre d'adquisicions.

Si es constitueixen Patronats anexo a les Biblioteques, aquests Patronats no hauran de tenir cap intervenció en la selecció i adquisició d'obres.

En canvi, serà bo donar al mateix públic una certa intervenció en la iniciativa d'adquisicions noves, mitjançant un àlbum de propostes que es trobi a disposició dels lectors de la Biblioteca i en el qual ells consignin llur *desiderata*. En el cas que les adquisicions no semblin possibles o convenientes, la persona directora de la Biblioteca serà bo que doni alguna breu resposta escrita en l'àlbum a la sol·licitud del lector.

DEL SERVEI DE LA BIBLIOTECA. — Tota obra ingressada en la Biblioteca haurà d'ésser immediatament catalogada.

En la catalogació de les obres serà bo seguir un sistema comú a totes les Biblioteques de Catalunya, i que aquest sigui el mateix adoptat a la Biblioteca General de Catalunya.

Les Biblioteques Populars hauran de restar obertes tots els dies feiners d'ençà de l'hora de la posta de sol fins a les deu del vespre. Els dies festius restaran obertes unes hores al matí i unes hores a la tarda. La secció especial destinada als infants restarà oberta també en els dies feiners, de dotze a tres del mig dia, i tota la tarda del dijous.

Un empleat curarà al mateix temps del servei dels llibres i de la vigilància de la sala, a les ordres immediates de la Directora, la qual complirà també el servei del dit empleat en les absències d'aquest.

També correrà a càrrec de la Direcció de la Biblioteca el servei de préstec de llibres.

La Direcció curarà també de les noves adquisicions, i ella i la persona auxiliar de què el catàleg sigui portat al dia.

Una estufa de desinfecció serà instal·lada a la Biblioteca, a l'acció de la qual hauran de sotmetre's els volums deixats en préstec.

Tots els volums de la Biblioteca hauran d'ésser relligats, tret de les adquisicions recents.

Els préstecs que es facin seran sempre per una setmana, prorrogable per una setmana més en el cas de no haver-hi altre sol·licitant del mateix volum.

Un cert nombre d'obres, com els diccionaris, i en general les obres de consulta constant, no podran mai sortir de les sales de lectura.

Per a ésser inscrit en el servei de préstec caldrà consignar el dipòsit d'una petita quantitat en la Direcció de la Biblioteca.

Altres principis podran ésser consignats en una reglamentació minuciosa, que no tindria lloc en aquest Report, o bé aconsellats per la ulterior experiència.

PERSONAL DE LES BIBLIOTEQUES POPULARS. — En les Biblioteques Populares dels graus primer i segon, creiem que el personal haurà d'ésser de dos empleats tècnics : un Director i un auxiliar; i d'un empleat subaltern. En les petites Biblioteques de tercer grau potser el personal tècnic podria reduir-se a una sola persona.

Sobre la natura d'aquest personal havem reflexionat molt. Després d'un detingut estudi de la qüestió i d'haver sospesat els avantatges i els inconvenients de cada una de les solucions possibles, creiem poder presentar les següents conclusions:

- 1.ª El personal tècnic de les Biblioteques Populares de Catalunya ha d'ésser femení.
- 2.ª El personal tècnic de les Biblioteques Populares de Catalunya ha d'ésser especialment preparat.
- 3.ª El personal tècnic de les Biblioteques Populares de Catalunya ha de tenir una preparació, no únicament especialista, sinó d'humanitats en general, de cultura superior, d'espiritualitat elevada, que faci que puguin considerar-se les persones encarregades d'aquest servei com a veritables missioners en els pobles, de tota mena de superioritat.
- 4.ª El personal tècnic de les Biblioteques Populares de Catalunya, un cop terminats els seus anys de preparació, haurà de mantenir, però, una comunicació, no solament a distància, sinó reforçada per la presència, reunint-se de nou aquest personal en les capitals, convocat mitjançant curssets d'estiu, d'hivern, etc., a l'objecte sobretot de renovar, durant una quinzena, el contacte amb les fonts educatives que l'hauran format.

La primera solució, la del caràcter femení del personal, ens és aconsellada, encara que no fos per altres, per dues raons : La possibilitat d'obtenir així una relativa reducció de despesa i la seguretat que, a igualtat d'aquesta, així com sol·licitant personal masculí el que acudiria fóra segurament de segon ordre, sol·licitant-lo femení aquest podria ésser de primer ordre i ben triat. Demés, cal no oblidar, quan es tracta d'això, el caràcter de missió, d'obra d'educació social que atribuïm a les Biblioteques Populares de Catalunya. En una obra així, la dona és, com sabem tots, un instrument excel·lent.

I també cal que tinguem en compte el caràcter atractívol, amable, de netedat i coqueteria que volem donar a les nostres instal·lacions i mantenir en elles.

La situació que creiem que podria constituir-se a aquest personal hauria d'ésser equiparada aproximadament a la de les mestresses d'escola pública; de manera que en una mateixa localitat, l'auxiliar de la Biblioteca tingués situació i sou anàleg als de la mestressa pública, i la Directora de la Biblioteca es trobés en condicions lleugerament superiors. Però en cap cas el sou d'aquests funcionaris haurà d'ésser menor de 1,000 pessetes anuals.

La preparació d'aquest personal tècnic creiem que hauria d'ésser en una institució o Escola a part. Aquesta Escola proporcionaria títols facultatius, a canvi de tres anys d'aprenentatge en la mateixa. Com que creiem que ja en el present any haurien d'instal·lar-se Biblioteques Populars a Catalunya i com que el personal destinat a aquestes primeres no té temps encara d'haver adquirit el seu títol, proposem que els primers nomenaments es facin amb caràcter d'interí. Però que, a partir de 1918, estigui ja regularitzada la situació d'aquestes primeres Biblioteques i que, des d'aquest punt endavant, no es donés a les nostres institucions altre personal que el preparat a l'Escola i facultat en ella.

Aquesta Escola importaria un examen d'ingrés, i les candidates al mateix haurien de tenir com a mínim disset anys.

DE L'ESCOLA ESPECIAL, DE BIBLIOTECÀRIES. — Partim de la idea que aquest personal és destinat a tenir el caràcter de llevat, de llevat de cultura i vida superior en els petits pobles. La Directora d'una de les nostres Biblioteques Populars, la seva auxiliar, haurien de representar, dins cada localitat així intervinguda, una jerarquia intel·lectual i moral comparable a la primera amb què el poble compti, a més d'ésser un model d'aplicació i de competència en l'exercici de la seva funció. A aquest doble fi correspon una preparació doble: d'una banda, tècnica, en el coneixement i pràctica de les Biblioteques i de son servei; d'altra banda, general, en el sentit de rebre una preparació en humanitats i en qüestions centrals de cultura que es trobi molt per damunt de la mitjana i que representi un nivell elevat de fina selecció. No oblidem, per últim, que segons el que s'ha insinuat en el report al·ludit, aquest personal hauria també de servir supletòriament per donar certes ensenyances de coses que importena la nostra pàtria quan siguin desateses a les escoles públiques; i per això necessita també una adequada preparació.

Per consegüent, creiem que l'ensenyança en la petita Escola especial de Bibliotecàries ha de comprendre:

- 1.^r Humanitats i disciplines centrals de cultura.
- 2.ⁿ Teoria del llibre, de la Biblioteca i de son servei.
- 3.^r Pràctica del servei de Biblioteca.
- 4.^t Coneixements de Llengua, Història, Literatura, Geografia, etc., especials de Catalunya.
- 5.e Instrucció cívica i elements de Dret usual i polític.

Després de reflexionar el tema de l'organització possible d'una escola així, creiem que la seva organització podria ésser, en ses grans línies, la següent:

Ingrés de les alumnes a una edat mínima de disset anys i mitjançant un examen acreditatiu dels coneixements generals elementals, d'alguns d'especials relatius a Catalunya i del coneixement, demés del francès, d'una altra llengua moderna.

Aquest examen hauria d'ésser concursiu; en el sentit de només donar accés a un cert nombre de places, a fi d'assegurar a totes les que haguessin passat per l'Escola segura col·locació ulterior.

L'ensenyança en l'Escola podria durar tres anys, distribuïts en sis semestres d'estudi.

L'ensenyança seria a l'ensem pràctica i teòrica. La pràctica de la mateixa es podria fer, bé en la Biblioteca de Catalunya, bé en altres Biblioteques Populars ja existents.

Els cursos teòrics es donaran al matí, reservant-se la tarda per a l'aprenentatge pràctic i preparació de lliçons. Les hores de curs teòric i de pràctica no podrien excedir de sis per dia.

Les proves de terme de carrera haurien d'ésser també eliminatòries, corresponent a cada títol atorgat una plaça ocupada.

L'ingrés a la carrera es podria fer per la situació d'auxiliar de biblioteca, podent-hi entrar amb la categoria de Directora després d'alguns anys de servei.

Imaginem ara una senyoreta que ha rebut la seva educació elemental i l'ha perfeccionada després, i alhora li han donat un sentit sentimental i patriòtic en alguna institució com l'*Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona*, o bé en les Institucions que es creïn de tendència semblant; que, en arribant la seva joventut i amb vocació de professionalitat, entra en la nostra petita Escola de Bibliotecàries; que hi passa tres anys rebent una educació ensems tècnica, selectíssima i patriòtica, i no trencant la seva comunicació amb els centres freqüentats anteriorment, conserva i acreix la maturitat moral ja alcançada i es disposa a persistir en ella i a servir-ne d'exem-

ple i de viva propaganda; que, en arribant als seus vint anys troba situació segura, elevada i ennoblida per una missió social; que s'ha armat d'instruments de cultura fins ara reservats als molt escollits; que s'ha armat alhora d'una competència estricta i d'una elevada cultura. ¿No semblarà lícit que posem en la multiplicació d'un tipus social així alguna esperança de fecunditat en l'obra de transformació de condicions intel·lectuals de la nostra dona i també de la nostra societat en general?

EXTENSIÓ DE FUNCIONS DEL PERSONAL, DE LES BIBLIOTEQUES. — Si a les Directores i auxiliars de Biblioteques poguéssim encomanar-se'ls dins els límits de la seva missió, altres serveis, elles podrien ésser, per exemple, les que donessin lliçons de Gramàtica catalana, de Geografia i d'Història catalana, en llocs on les Escoles tinguessin abandonats aquests ensenyaments, i també d'Educació moral i d'Educació cívica, exercint generalment, entorn d'elles, una saludable influència.

CONCLUSIÓ. — Aquestes són, en ses línies generals, les bases que, mitjançant un detingut estudi dels problemes, creiem més útils i de major eficàcia en la instauració d'un sistema de Biblioteques Populars a Catalunya. Estem segurs de la fecunditat de la Institució. Aquesta obra de gran alcanç, però relativament fàcil, és, sens dubte, destinada a portar dins la nostra pàtria i dins la nostra cultura, fruits de benedició.

En resum, i compte hagut dels anàlisis anteriors, el Consell Permanent proposa a l'Assemblea l'adopció dels següents

ACORDS. — 1.º La instauració de Biblioteques Populars a Catalunya tindrà lloc segons un pla orgànic, donant a elles el doble caràcter de dipòsits particulars de llibres i de sucursals de la Biblioteca de Catalunya i el servei de préstec.

2.º Les Biblioteques Populars es dividiran en tres graus, segons la importància i densitat de població de les localitats a què es destinin.

3.º Sempre que sigui possible, i en especial en Biblioteques de segon i tercer grau, es destinarà a les Biblioteques Populars petits edificis expressament construïts, segons tipus prèviament aprovat.

4.º Al local de cada Biblioteca anirà anexa una sala destinada a cursos, conferències i reunions de cultura.

5.º Les primeres adquisicions de llibres amb què les Biblioteques es constitueixin seran per valor de 5,000 pessetes, en les que siguin de primer grau; 3,000, les de segon; i 1,000, les de tercer.

BIBLIOTEQUES POPULARS

89

6.ª Les Biblioteques Populars seran dotades de personal tècnic competent. Aquest personal serà femení i preparat expressament en una Escola especial que s'instaurarà amb aquest objecte.

7.ª En les Biblioteques de primer i segon grau, el personal es compondrà d'una Directora, una auxiliar i un porter. En les de tercer grau podrà limitar-se a una Bibliotecària i un porter.

8.ª El personal de Bibliotecàries formarà una carrera i cos regular. S'hi ingressarà, a la sortida de l'Escola especial, per la categoria d'auxiliar. El sou d'aquest no podrà ésser inferior a 1,000 pessetes.

9.ª En l'obra d'instal·lació de Biblioteques podrà acceptar-se la col·laboració de les Diputacions, Municipis, entitats i particulars; però sempre d'acord amb les normes establertes i el servei pel personal de carrera hauran d'ésser condicions perquè es doni caràcter oficial a aquestes Biblioteques i perquè se'ls confereixi qualitat de sucursals de la Biblioteca de Catalunya.

Palau de la Generalitat, 11 de maig de 1915. — El President, *Enric Prat de la Riba*. Els Consellers : *Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M.ª España, Anselm Guasch, Martí Inglès, Josep Mesures, Alfred Pereña, Agustí Riera.*»

Doc. 2: Oració de les bibliotecàries, 1918. Col·lecció particular.

*Sedes sapientiae
Ora pro nobis*

ORACIÓ DE LES BIBLIOTECÀRIES DE CATALUNYA
EN ENCENDRE LA LLÀNTIA DEL VESPRE

Maria, Dona i Regina nostra, Mare mia i confident, puix que la gràcia de Nostre Senyor, ton Fill, permet que arribi un altre cop, en una jornada nova, l'hora recollida de la bona tasca, jo t'oferec les dues petites resplendors ge-

mei les, de la vida mia i d'aquesta llàntia que t'encenc, i vull ara unir-me en esperit a totes les meves companyes, les Bibliotecàries de Catalunya, als Mestres que ens han format i que compten amb el nostre esforç per l'obra santa de la difusió de les llums, als Conductors i Magistrats de la Pàtria als Avis i Grans Morts d'ella, per tal d'invocar ton patronatge i el de les Advocacions i Santedats, cares als pobles de Catalunya que es desvetllen: el del gloriós Cavaller sant Jordi; el de santa Eulària, advocada de la nostra capital Barcelona; el de santa Úrsula, advocada de Valls; el de Sant Esteve Protomàrtir, patró d'Olot; el de Sant Víctor, patró de Sallent; el de Santa Justina, patrona de les Borges .....

que concediu encara a tots els reunits en aquesta Casa d'estudi, la flor i els fruits de l'aplicada lectura, l'exacta notícia dels bells tresors que són en la natura i en l'esperit, que trobem en tot la sabor de les coses eternals i la dolçor regalada de la teva Maternitat. Amén.

Nihil obstat : P. AGUSTÍ MAS, C. O. — Barcelona, 14
setembre 1918.—Imprimatur.—ENRIC, Bisbe de Barcelona.

BIBLIOTEQUES POPULARS

145

Formulari III

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA : BIBLIOTEQUES POPULARS

..... el ..... d ..... de 192.....

El llibre .....

*que li fou deixat en préstec, havia d'ésser retornat avui a la Biblioteca,
per la qual cosa li recordo la necessitat que ho faci tot seguit, segons el
compromís contret per vostè.*

Doc. 4: Inventari de la biblioteca de Sallent. AD, Capsa B-893

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

BIBLIOTECA POPULAR DE SALLENT

=====

-o Vestibbl o-

1 - Un quadre d'avisos, de fusta de Flandes, de 68 x 85
2 - Un frega peus.....

-o Sala de Lectura o-

3 - Una estufa Kulesqui gran, amb planxa, tuberia i ganxo de ferro, de 1'50 x '50.....
4 - Quatre taules grans de lectura, de fusta de pi, de '93 x 2'.....
5 - Dues taules petites de lectura, de fusta de pi, de 1'60 x '85.....
6 - Dotze làmpares de peu de fusta i pantalla verda...
7 - Sis tinters de vidre.....
8 - Sis portaplomes de vidre.....
9 - Quatre vades.....
10 - Dos talla-papers nous, de fusta.....
11 - Un talla-papers vell, de fusta.....
12 - Catorze mànecs per a plomes.....
13 - Setze sillóns encordillats, de fusta.....
14 - Vuit cadires encordillades, de fusta.....
15 - Dues estanteries fixes a les parets, de fusta de pi, de 5'87 x 1'43.....
16 - En estanteries hi ha: Nou raporta-llibres de metall
17 - Cinc gerros per a flors, de varies mides.....
18 - Una peixera de vidre.....
19 - Un cantí de ceràmica.....
20 - Catorze cortinetes de seda verda, amb les seves varetes de llautó.....

-o En les parets o-

21 - Dos plats de ceràmica.....
22 - Un quadret a l'inglesa, reproducció fotogràfica de la Madonna del Granduca - Fragment Rafael, de '24 x '20.....
23 - Un quadret a l'inglesa, reproducció fotogràfica de Els Avars - Marinus, de '26 x '19.....
24 - Un quadret a l'inglesa, reproducció fotogràfica de un fragment de El Naixement de Venus, de 20 x 25.
25 - Un quadre apaisat amb vista de Sallent, de 20 x 62
26 - Un quadre enmarcat, reproducció de Sybil·la Eriteo de Miquel Angel, de '91 x 1'13.....
27 - Un quadre enmarcat de La Ben Plantada, de 46 x 55.

-o En les vidrieres o-

28 - Sis visillos de seda groga, amb varetes de llautó.
-o En la lluernà o-

29 - Vint visillos de seda groga, amb varetes de llautó
30 - Vuit persianes fantasia grans.....
31 - Quatre persianes fantasia petites.....

-segueix-

2

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

-2p

- o En els quartets i waters o-
- 32 - Un penja-robes de sis penjadors, imitació noguer..
- 33 - Un paraiguero, de pi, de 1'19 x '87.....
- 34 - Dues tovalloles russes.....
- 35 - Un canti, regadora, galleda, plumer usat, escombres
ampolles i draps de neteja, etc.....
- 36 - Una escala de gat, vella.....
- 37 - Dos visillos en les finestres, de batista blanca
mostrejada.....
- o Sala de conferències o-
- 38 - Una taula de pi del terreny, de 1'40 x '80.....
- 39 - Un silló encordillat.....
- 40 - Una tarima de pi, de 2'16 x 3'.....
- 41 - Un retrat d'En Prat de la Riba, enmarcat, de 38x34
- 42 - Nou visillos en les finestres, debatista mostrejada
- o Sala de la Sreta. Bibliotecaria o-
- 43 - Una estanteria fixa a la pared, de pi, de 2'85 x
1'72.....
- 44 - Vuit capses arxivadores de fullets, diferents mides
- 45 - Quatre classificadors amb documents.....
- 46 - Tres raporta llibres, de metall.....
- 47 - Quatre cortinetes de roba ratllada, amb varetes de
llautó.....
- 48 - Dos sillons de joncs, combinats amb roba ratllada.
- 49 - Una taula d'escriptori, sense calaixos, de roure, de
1'28 x '85.....
- 50 - Una llàmpara de peu alt de fusta faix, de 1'76, amb
pantalla roba llistada.....
- 51 - Una alfombra elèctrica, de '53 x '33.....
- 52 - Una panera per a papers, de jonc.....
- 53 - Una llàmpara per sobre la taula, amb peu de fusta i
pantalla seda verda.....
- 54 - Un tinter i portaplomes, de pbsa blava.....
- 55 - Una paperera de fusta, imitació noguer, de 24 x 14
- 56 - Un raporta llibres forrat amb roba florejada.....
- 57 - Un gerro per a flors, amb imatges blaves.....
- 58 - Un drapet brodat, per sota el gerro.....
- 59 - Un segell de la Biblioteca, amb el seu tampón.....
- 60 - Un talla-papers, d'òs.....
- 61 - Un cortaplomes d'òs.....
- 62 - Un talabrador de cartes.....
- 63 - Unes estisores.....
- 64 - Una regla graduada, de '50.....
- 65 - Dos mànecs plomes.....
- o En les parets o-
- 66 - Un mirall circular, amb mànec.....
- 67 - Un quadret a l'inglesa, reproducció d'un fragment
del Judici Final - Miquel Angel, de '32 x '26....
- 68 - Una cortina per a la finestra, de roba ratllada...
- 69 - Una bandera, amb el seu pal de fusta al terrat....

-segueix-

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

-3-

-o Despatx de llibres o-

- 70 - Una taula per despatx amb dos calaixets i sis pres-
tatges, de fusta de pi, de l'25 x '50.....
- 71 - Una làmpara per sobre la taula, de peu de fusta i
pantalla de seda verda.....
- 72 - Un fitxador per catàleg amb sis calaixets i fusta
de roure, de '47 x '26.....
- 73 - Un porta-plomes de vidre.....
- 74 - Un vade.....
- 75 - Un silló gran encordillat.....
- 76 - Un quadre emmarcat, reproducció d'un relleu dels
"Cantors" Luca della Robbia, de '50 x '63.....

Barcelona, 30 de juny de 1921.

La Directora
Gloria Sancho Ferrer

Doc. 5: Estadístiques de la biblioteca de Sallent. Arxiu Sallent.

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

BIBLIOTEQUES POPULARS

Biblioteca Popular de Sallent Estadística del mes de Setembre de 1920

Lectors totals per

Dies	LECTORS			Llibres d'infants											TOTAL	OBSERVACIONS
	Homes	Dones	Infants		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
36-1	15	10	11	6		1	1		1	2	4	3	9	1	28	
44-2	28	9	7	4		3		1		1	3	2	16	4	34	
31-3	13	9	9	2			3		5	2	3		10	6	31	
16-4	6	7	3	2		1					1	1	7	2	14	
5																
16-6	9	6	1							1	1	2	5	1	10	<i>Diuenenge</i>
11-7	5	4	2	2		1					1	1	7		12	
8																
30-9	18	7	5	2		1			1	1		5	8	3	21	<i>Festa</i>
25-10	14	5	6	2		1						5	11	3	22	
23-11	8	10	5	3				1			1	7	9	1	22	
12																
13																
19-14	17	9		2		2	1				1	3	8	3	20	<i>140 visitants, 104 "</i>
26-15	13	9	4	3	3			3	1		1	1	9	2	23	
27-16	8	12	7	3	1	2			1		1	2	9	2	21	
30-17	12	8	10	5	2	1				1	2	5	8	2	26	
17-18	10	3	4	2	1	1					4	1	5	1	15	
19																
33-20	15	12	6	3	2				1		1	2	9	3	21	<i>Diuenenge</i>
33-21	13	14	6	8		1			1		1	2	12	1	26	
3-22	2	1			1								2		3	<i>Va ploure</i>
23																
5-24	1	3	1	1									4		5	<i>" "</i>
9-25	5	2	2	1	2				1	1			4		9	
17-26	10	3	4	2	3			1	1		3		3	1	14	<i>Diuenenge (l'obri la Biblioteca)</i>
14-27	10	3	1	3		1				1	2		8	1	16	
18-28	10	5	3	2		1		1	1		6	2	5	2	20	
29																
26-30	13	6	7	5	1	1				1	1	1	11	2	23	<i>Va ploure</i>
31																
509 Totals	255	150	104	61	18	16	6	8	14	11	37	45	177	41	434	

436

Doc. 6: Registre de lectors per al préstec (verso). Arxiu Sallent.

Any 1922

Dia	Mes	N.º d' Ordre	NOM DEL LECTOR	Ofici o professió
11	gener	+ 1	Eduard Bonet	escriuent
"	"	+ 2	Maria Viñes	"
"	"	3	Joan Corominas	rajoler
"	"	4	Francesc Codina	llexpadroaire
"	"	5	Johis Casanoves	"
16	"	6	Lluïsa Pansa (Poca)	Mirriuer M. B. de H.
17	"	+ 7	Ramón Tort	camerera
16	febrer	+ 8	Valentí Bohigas	banquer
12	abril	9	Josep Montaña	propietari
10	maig	10	Josep M.º de Saragán	"
27	"	11	Mario Miserachs	Mestre
"	"	+ 12	Alexandre Alabart	"
20	juny	+ 13	Joan Pastellé	Estudiant
25	juliol	14	Domingo Samartí	"
4	agost	15	Alfred Salomon	turista
18	"	16	Santiago Pallarès	escriuent
19	"	+ 17	Johis Soler	Deleg. Campa Penions
26	"	18	Maria Moliné	"
4	octubre	19	Nicaris Martí	Dentista
10	novembre	20	Daniel Soler	mecànica
30	"	21	Carles Oulet	col·legial
3	desembre	22	Lluïsa Hoval	banquer
13	gener 1923	23	Segimon Montaner	contramestre
19	"	24	Ferrán Siera	cofolar
4	febrer	25	Josefa Soleras de Hoval	"
8	"	26	Josep Urpá Domingo	maquinista
3	març	27	Francesca Riu	teixidora
5	"	28	M.ª Anna Roma de Basas	"
"	"	29	Angelo Maris	fuster
"	"	30	Maria Bonet Collet	"
"	"	31	Alfred Schister	"
10	"	+ 32	Angel Vila Bonals	teixidor

Doc. 7: Desiderates dels lectors. Arxiu Figueres.

N.º D'ORDE	AUTOR I TÍTOL	EDICIÓ	OBSERVACIONS A FER PER LA BIBLIOTECÀRIA
1	Montaner: Gramíca d'En...		adquirint
2	Perez Luján, A.: La casa de la Froya		adquirint
3	Bordeaux, H.: Nieve sobre las huellas	Nelson	
4	Paganà, J. M.: El mal es caduc		adquirint
5	Mata, P.: Un qrito en la noche		
6	Martin Guix: Mecanografía y Polícopa		—
7	"En Pabuffet"		
8	"La mainada"		
9	"La Vanguardia"		
10	La Tila de la calma Rusinol, S.		
11	"Les modes de la femma de França"		
12	Mila i Fontanals "Obras completas."	M. Pelayo	2.ª adquisició
Malma 13	Las cinco (comedia) y administracion	Molina y Marañón	
Malma 14	~~Las~~ Derecho Penal	Pessina	
Malma 15	Historia de la literatura jurídica (el resumen)	de Croiset	2.ª adquisició adquirint
16	Journal de Neuro = de Milayo le N.º 11	Salabande	adquirint

Doc. 8: Carta dels reclusos de la presó de Valls. Arxiu Valls.

Valls- 21-3-1921.
Sr. Bibliotecario

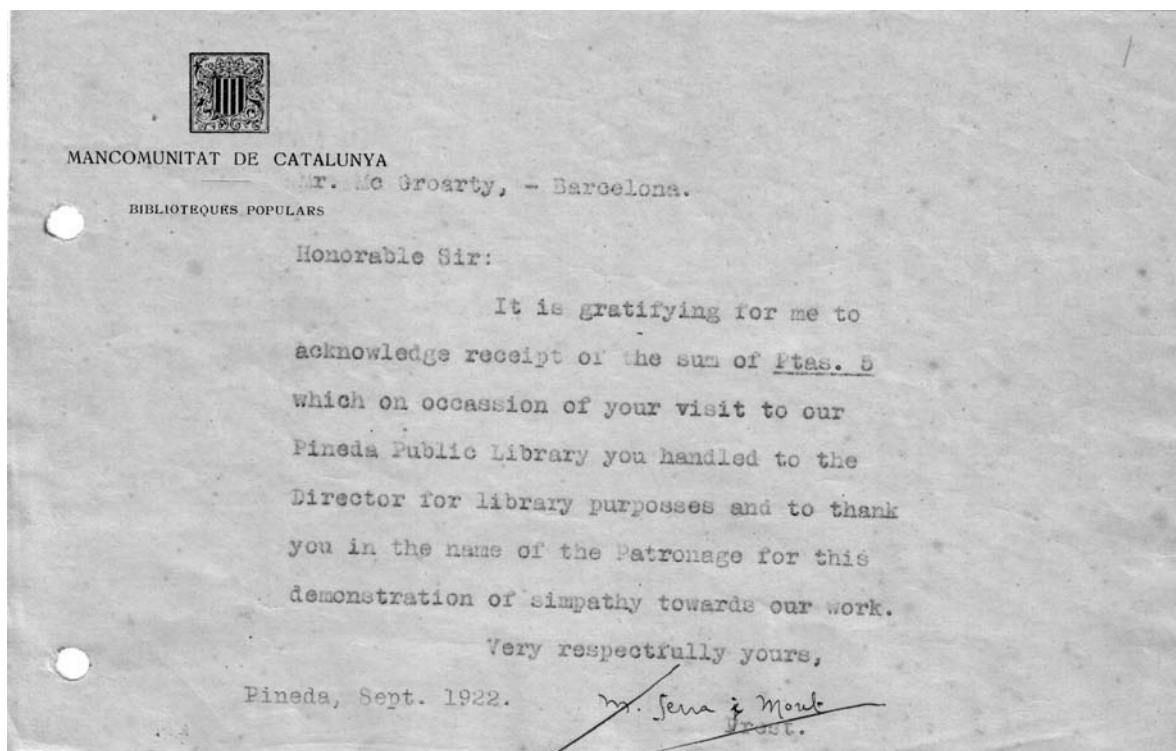
Ateny, Sr. mio. Los reclusos de esta Prision
ruegan le encarecidamente, que para mitigar las
penas de su Prision, pudiera prestarles algunas
obras, pues un libro es un companero, de distraccion
Labor que esperamos y no duda
mos alcanzar del su bondadoso Corazon.

Sus. ff. S. g. r. s.

Los Reclusos

11

Doc. 9: Carta d'agraïment de l'alcalde Pineda. Arxiu Pineda.

Doc. 10: Reglament del patronat de les Borges Blanques, 29 d'abril de 1923. AD, Capsa C-888.

REGLAMENT
DE LA
BIBLIOTECA POPULAR DE BORGES BLANQUES

CAPITOL I

Objecte del Patronat

ARTICLE 1. El Patronat, ultra la representació administrativa del Consell Permanent de la Mancomunitat, exercirà les funcions que li assenyala el vigent Reglament de Biblioteques populars.

ART. 2. Fomentarà la celebració d'actes culturals, recaptarà donatius i cuidarà del recull d'aquelles obres literàries, artístiques i històriques que deuràn formar la col·lecció local o comarcal.

CAPITOL II

Constitució de la Mesa i missió de llurs membres

ART. 3. El Patronat, constituït tal i com prevé l'article 24 del Reglament de Biblioteques, designarà un President, un Vice-president i un Secretari.

ART. 4. El President i Secretari ompliràn les funcions administratives que 'ls hi encomana l'article 25 del esmentat Reglament.

ART. 5. El President tindrà la representació del Patronat i convocarà llurs reunions.

ART. 6. El Vice-president reemplaçarà al President en les seves absències.

ART. 7. El Secretari portarà un llibre de actes en el que anoti els acords presos en les reunions que's celebrin. Ademés redactarà la memòria anual que déu elevar-se al Consell de Pedagogia.

ART. 8. La renovació de la Mesa, que déu efectuar-se cada trienni, tindrà lloc mitjansant votació secreta, o bé en la forma que expressament acordi el Patronat.

CAPITOL III

De les reunions

ART. 9. El Patronat es reunirà ordinàriament el 3er diumenge de Gener per l'aprobació de la Memòria anual i extraordinàriament sempre que'l convoqui el seu President.

ART. 10. Així mateix deurà reunir-se quan dos Srs. patrons ho sol·licitin de la Presidència.

ART. 11. Tant en les reunions ordinàries com en les extraordinàries podran tractar-se además dels assumptes de la convocatòria, qualques altres que siguin pertinents al objecte del Patronat.

CAPITOL IV

Del servei de la Biblioteca

ART. 12. Les hores de lectura en la Biblioteca, mentres circumstàncies especials no aconsellin alterar-les, seràn les següents:

Dies festius: de 10 a 13.

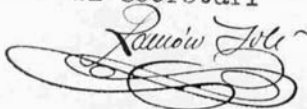
" feiners: del 1 de Maig al 30 de Setembre de 10 a 13 i de 17 a 20. Del 1 d'Octubre al 30 d'Abril, de 10 a 13 i de 16'30 a 19'30.

ART. 13. Els serveis de la Biblioteca es realitzaran de conformitat a les disposicions emanades de la Direcció tècnica.

ART. 14. En el recinte de la Biblioteca el públic s'abstindrà de fumar i parlar en veu alta, guardant la correcció necessària per a evitar molèsties i destorbs als llegidors. Serà expulsat del local i privat successivament dels beneficis de la Biblioteca l'infractor d'aquestes disposicions que persisteixi en la seva actitud malgrat l'apercebiment de la Directora.

Borges 29 d'Abril de 1923
El President del Patronat

El Secretari

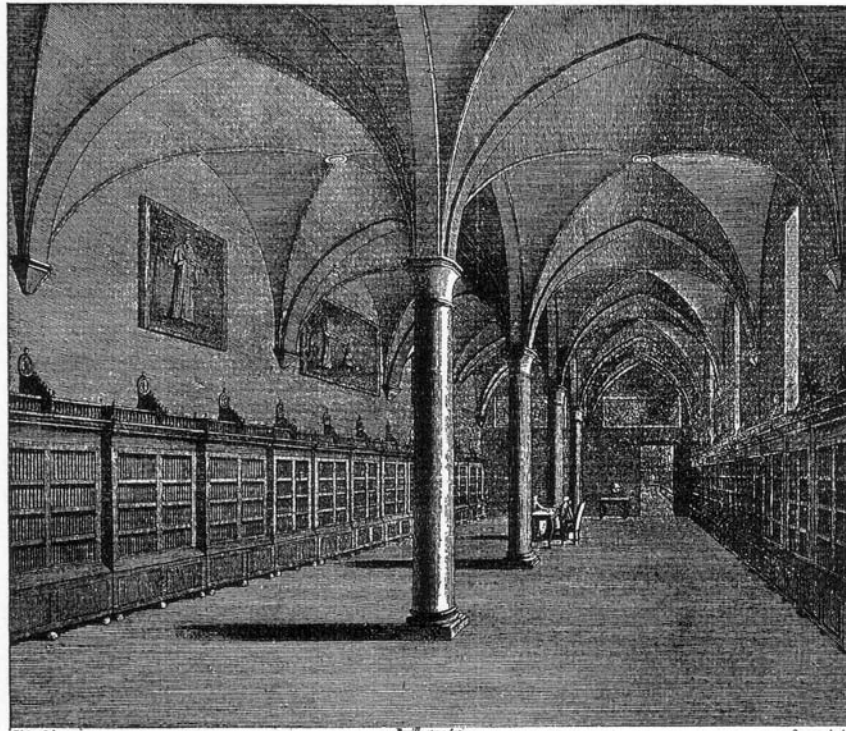

Fou aprovat pel Patronat en sessió tinguda en la data a dalt estampada

Doc. 11: Programa de la Cinquena Reunió de Bibliotecàries, ABC.

CINQUENA REUNIÓ DE BIBLIOTECÀRIES
DE LA
MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

LA BIBLIOTECA DE D. PERE ANTON D'ARAGÓ A POBLET

BARCELONA, 20-23 DE DESEMBRE DE 1922

D I A 2 0

A les sis de la tarda
Visita col·lectiva a la *Biblioteca de la Cambra de Comerç*.
Lloc de reunió : A tres quarts de sis, en el pati de Llotja.

D I A 2 1

A les nou del matí
Lliçó pràctica, amb exemples, sobre *Tècnica tipogràfica* pel Sr Víctor Oliva, com a preparació a la visita als seus tallers que tindrà lloc l'endemà.
Composició; estampació amb tipus mòbils a un i a diversos colors. Impressió de superfícies gravades. Impressió de reproduccions fotogràfiques a un sol color i a diversos (tricromia).

A dos quarts de dotze del matí
Salutació a l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat de Catalunya.
Lloc de reunió : Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat.

A les quatre de la tarda
Primera reunió tècnica de Bibliotecàries, exclusiva per a les que prestin serveis en les Biblioteques Populars. Mocions orals.
Escola Superior de Bibliotecàries.

A dos quarts de set de la tarda
El Sr. Francesc Galí, Director de l'Escola Superior dels Bells Oficis, parlarà sobre *La realitat sub dos*.
Seminari de Filosofia.

D I A 2 2

A les nou del matí
Visita als tallers Oliva de Vilanova (Casanova, 169), durant la qual es faran algunes realitzacions de caràcter pràctic.
Lloc de reunió : Cinc minuts abans, davant de l'edifici.

A les quatre de la tarda
Segona sessió tècnica, a la qual són especialment invitats els membres dels Patronats.
Lectura i discussió de les comunicacions presentades per les senyorettes Bibliotecàries.
Escola Superior de Bibliotecàries.

A les set de la tarda
El Prof. G. Dwelshauvers, Director del Seminari de Psicologia de la Mancomunitat, parlarà sobre *Le R. P. Sertillanges et sa conception de la Vie Intellectuelle*.
Seminari de Filosofia.

D I A 2 3

A les onze del matí
Visita a la Biblioteca de l'Institut de Cultura per a la Dona.
Lloc de reunió : Cinc minuts abans, davant de l'edifici.

A les cinc de la tarda
El Sr. Josep M.ª Capdevila parlarà sobre *La poesia de Mn. Costa i Llobera*.
Seminari de Filosofia.

A les sis de la tarda
Te de comiat ofert per l'Escola Superior de Bibliotecàries.
Sala del Patronat d'Estudiants.

Doc. 12: Anunci de curset a la biblioteca. Arxiu Valls.

Mancomunitat de Catalunya

Escola d'Ensenyament Domèstic

Curset sobre CUINA CASOLANA

a la Biblioteca Popular

de Valls

els dies del 5 al 10 del mes de novembre

de 1923

Potatges   Ous
Verdures   Peixos
Entrants diversos

Preu de matrícula 5 pessetes

Doc. 13: Anunci de conferència a la biblioteca publicat al diari La comarca, 2 de juny de 1923. Arxiu Olot.

Olot - La comarca 2 de juny de 1923

CONFERENCIES DE CULTURA FEMENINA
Biblioteca Popular d'Olot

El doctor **CARLES CARDÓ**, *Canonge de la de la Seu de Barcelona, dissertarà sobre,* **La formació intel·lectual de la dona**

A les quatre de la tarda.

NOTES: No's passaran invitacions particulars
L'assistència serà exclusivament femenina.